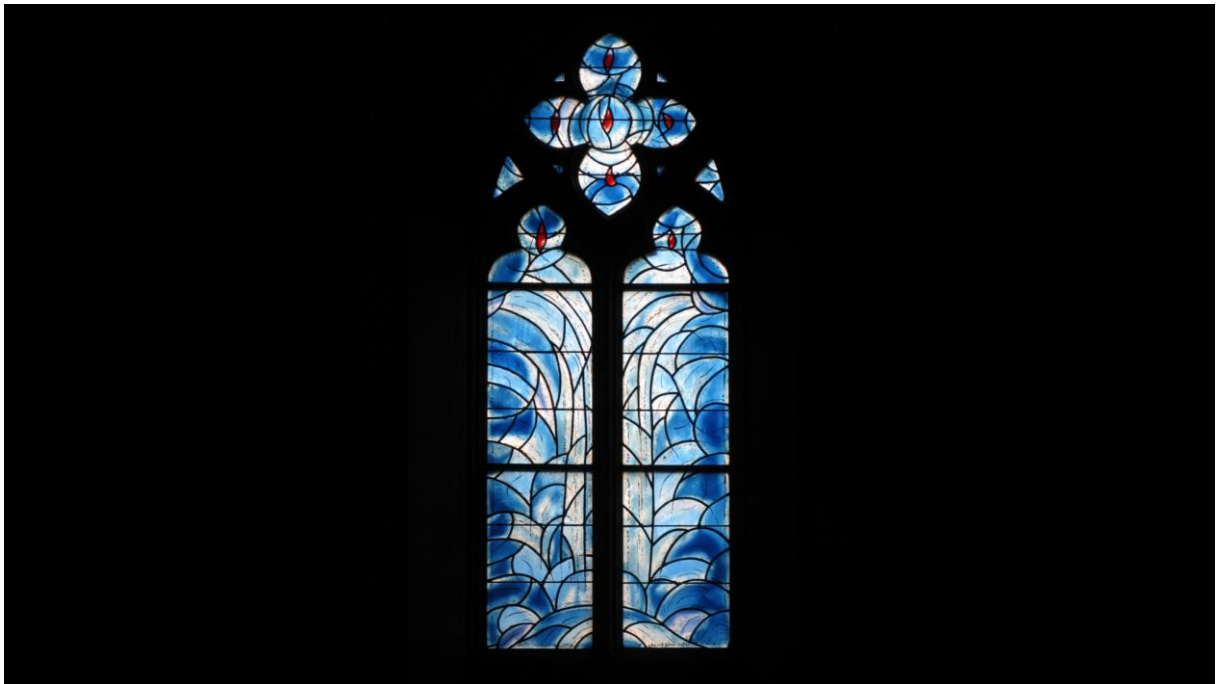

Een hemelsblauw raam van Marc Chagall in die Pfarrkirche Sankt Stephan in Mainz

Nee. Ik sta hier niet namens De Haagse. Want onze vriendschap had ons al in 1996 losgeweekt van die hogeschool. Bovendien slurpte het systeem bij Die Haagse hem de laatste jaren leeg. Roy paste niet in systemen. Daar stierven zijn idealen en zijn creativiteit een stille dood. Maar met studenten bleef het tot het bittere einde goed.

En dat is ten diepste wat onze kinderen zich van hem herinneren. Ze kregen bijles van hem. En mijn jongste dochter zei het zo: hij peuterde net zolang in m'n hoofd totdat hij wist waar de pijn zat. En dan leidde hij me weg van die pijn en begreep je eindelijk waar het om ging. Maar De Haagse waardeerde niet in hem wie hij was: een docent die begreep hoe het werkte met studenten; die hen kon volgen en als het nodig was de weg kon wijzen. Roy was de beste docent die ik ooit heb gekend.

Maar hij was ook mijn soulmate. En peuteren was wat hij deed; ook bij mij. Hij groef tot hij het begreep. Vaak had hij aan één woord genoeg en ik aan het zijne. Maar als het over God ging begreep hij niet hoe zo'n weldenkend mens als ik aan God kon doen. Hij bleef ernaar vragen en ik vermoed dat hij het pas een paar maanden geleden doorhad; toen hij nog verder peuterde en het kwartje eindelijk leek te vallen. Toen was hij tevreden. Toen accepteerde hij het.

Maar wat moet je er verder over zeggen als woorden 10.000 km tekort lijken te schieten; als woorden de lading niet lijken te dekken? Dank je, Joosje. Je bracht me op een idee en ik schreef een gedicht en noemde het 'Roy'.

Roy

De grote winst van zijn dood is
Dat mijn gevoel voor Roy
Nooit meer afgewisseld zal worden
Door het lelijke dat het leven ons soms ook bezorgde.

Maar wat had ik er oneindig veel voor over gehad,
Als we die winst nog even uit hadden kunnen stellen,
Als we hadden kunnen bestaan van de rente
Die het leven steeds ook aan ons uitbetaalde.

De tijd was op.
De 'tot zondag' van vrijdagavond
Werd stilletjes bevroed een tot nooit meer ziens;
Buik, hart en hoofd in intense chaos achterlatend.

Want: nooit meer met hem onderweg naar Mainz.
Nooit meer mijmeren bij de hemelsblauwe ramen van Marc Chagall.
Nooit meer zwerven door de Stephanskirche;
Een blauw kruis van Chagall boven de open deur.

Nooit meer dat ellenlange luisteren naar die Duitse pastoor.
Nooit meer zijn afgezaagde en telkens herhaalde grap over mijn slechte Duits.
Nooit meer de vraag waarom ik nou eigenlijk aan God deed.
Want zijn nieuwsgierigheid is met hem heengegaan

Ook nooit meer terug uit Lille,
Ik brakend achterin de auto en hij achter het stuur
Waarna hij mij thuis als pakketje afleverde en zei:
Hij is een beetje kapot.

Nooit meer met caravan en bagage naar Charleroi
(Karel en Roy las hij daarin; zonder twijfel zijn woordgrap).
Nooit meer aan tafel bij Le Roy d'Espagne
Of intens gelukkig blikkend over de heuvels van de Ardennen

Maar ook nooit meer met gekromde tenen wachten
Op de ontploffing van een getergde agent
Toen Roy vernietigend opmerkte
Dat hij het zeker wel jammer vond dat hij niets tegen ons kon vinden...

Ik zal me ook nooit meer als een jojo onveilig en toch weer veilig voelen,
Toen hij met NLP in z'n genen de leider eruit pikte en hem imiteerde.
Ik voelde wat er gebeurde en begreep het niet,
Maar hij legde het me later geduldig uit; ook een beetje trots.
Natuurlijk! Zo doe je dat.

Nooit meer zeventig
Nooit meer altijd bij me
Alleen nog maar een prachtige en beklijvende herinnering
Die ik in mijn buik, hart en hoofd heb opgeborgen
En koester.

De laatste jaren vonden we elkaar gelukkig ook nog in een andere taal; de muziek. Ik legde hem nieuwe muziek voor. Hij analyseerde technisch wat ik voelde. Er stonden alweer nieuwe platen voor hem klaar; om samen naar te luisteren. Ik zal er alleen mee verder moeten, want naast hem had ik niemand die onze nieuwe taal zo begreep als hij.

Gelukkig vroeg ik Roy een jaar geleden ook wat de soundtrack onder mijn mijn mijmeringen aan hem moest zijn; als hij er ooit niet meer zou zijn. Samen luisterden we naar Nick Drake, David Lang en Janáček en later naar Ravel. En vooral *Death Speaks* van David Lang raakte ons beiden diep. Met hem hoefde ik mijn soundtrack niet te delen, want we vermoedden allebei dat ik het nodig zou hebben om mijn herinneringen te begeleiden; en niet andersom.

Lieve Roy. Ik wilde je voor altijd bij me houden, maar jij had allang door dat je met het noorderlicht zou vertrekken; dat het eindig werd. Want zelfs in je grappen sorteerde je al voor op de dood. Vrijdagavond vertelde je me nog dat je ernaar verlangde om in je slaap te ontslapen. Ik mocht nog niet weg. Ik moest nog even blijven. En acht uur later is het gewoon gegaan zoals je zo graag wilde; in je slaap.

Roy. Man. Vanaf nu ben je voor mij alleen nog maar een diep gekoesterde droom. Maar wat zal ik jouw leven missen.

Maassluis, 18 november 2025,
Karel J. van der Lelij